

Učitel matematiky

I. Bušek

Za PaedDr. Františkem Bělounem

Učitel matematiky, Vol. 1 (1993), No. 1, 43–44

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/152164>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1993

Institute of Mathematics of the Czech Academy of Sciences provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This document has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://dml.cz>

Jednota dům v Žitné ulici č.25 a na dvoře postavila i novou budovu s knihovnou a studovnou.

Znárodnění tiskárny a zrušení práva vydávat učebnice a časopisy Jednotu těžce postihlo. Ztratila ekonomickou základnu a jen z příspěvků členů nemohla udržovat svůj majetek. Matematický ústav ČSAV tak získal zadarmo dům i knihovnu a k Jednotě se zachoval macešsky. Z knihovny prodal řadu svazků do antikvariátů, v budově neponechal Jednotě ani tři místnosti, které jí měly podle smlouvy sloužit. Jednota se pak stěhovala postupně na 7 různých míst v Praze, než jí Matematický ústav ČSAV teprve letos přidělil tři místnosti v původním majetku Jednoty v Žitné ulici 25.

V 50. letech Jednota proto jen s potížemi překonávala ztrátu ekonomické základny pro svou činnost a znovu hledala náplň své práce. Na poli vyučování matematice ji od 60tých let našla v modernizaci vyučování matematice a fyzice, v pořádání seminářů a konferencí o těchto problémech, v dalším vzdělávání učitelů ve spolupráci s krajskými pedagogickými ústavy, v péči o talentované žáky a v jejich přípravě na Matematickou olympiádu, ve vydávání publikací určených jen pro členy Jednoty. Ceny publikací musely však krýt všechny náklady, takže nebylo možné z výtěžků jedné publikace umožnit vydávání jiné potřebné publikace s dotovanou cenou.

Svou činnost organizuje dnes Jednota ve čtyřech sekcích, z nichž Matematická pedagogická a Fyzikální pedagogická sekce jsou už podle svého názvu zaměřeny na otázky vyučování matematice a fyzice. V sekcích pracují odborné skupiny specializované na jednotlivé stupně a typy škol.

"Sametová revoluce" Jednotě příliš nepomohla. Restituční zákon nedovoluje vrátet majetek právním osobám a Jednota nemůže získat zpět tiskárnu ani domy v Žitné ulici. Nájem z nich by byl dobrou základnou pro další činnost. Zbývají opět jen členské příspěvky (které nechceme stanovit příliš vysoké) a subvence dnes jen milostivě udělované ČSAV a MŠMT ČR.

Přejeme tedy Jednotě, aby našla ve svých řadách schopné a obětavé členy, kteří by opět podnikli vydávání učebnic, sbírek úloh, metodických příruček, časopisů. Aby našla mezi svými členy propagátory zavádění učebnic Jednoty do škol, i kupce a předplatitele časopisů. Zatím můžeme jen věřit, že snad jednou bude postavení učitelů a jejich platy takové, aby si mohli dovolit z vlastního zájmu a na vlastní náklady se zúčastňovat celostátních konferencí k otázkám vyučování matematice, fyzice a informatice. Poslední taková konference Jednoty s několika sty účastníky se sešla v r. 1949 v Brně. Kéž se znovu vrátí zlatý věk činnosti Jednoty z dob před 2. světovou válkou, obohacený o nové formy práce - bude to jen ku prospěchu vyučování matematice.

Za PaedDr. Františka Bělouna

dr. I. Bušek, Praha

4. srpna 1992 zemřel ve věku osmdesáti let PaedDr. František Běloun. Svou celoživotní prací se stal jednou z nejvýraznějších osobností v oblasti metodiky matematiky u nás. Vzhledem k rozsáhlé přednáškové a publikační činnosti byl velmi známý a populární nejen mezi učiteli matematiky, ale i mezi žáky. Mezi učiteli byl oblíben především proto, že dobře znal všechna úskalí učitelské práce. Jeho přednášky měly vysokou odbornou i metodickou úroveň, byly vždy zaměřena na konkrétní problémy pedagogické praxe. Popularitu získal především díky Sběrce úloh z učiva matematiky základní školy, která dlouhá léta sloužila a stále slouží k přípravě žáků

k přijímacím zkouškám z matematiky na střední školy. Do konce roku vyjde již 6. přepracované vydání této publikace.

František Běloun se narodil v Dašicích u Pardubic 13. dubna 1912. Po maturitě v r. 1931 na reálném gymnáziu v Pardubicích odešel učit na měšťanské a lidové školy na Slovensko. Mezitím v r. 1933 externě maturoval na učitelském ústavu v Chrudimi a v r. 1936 získal aprobaci k výuce matematiky, rýsování a výtvarné výchovy na měšťanských školách. Po válce studoval dálkově na Pedagogické fakultě UK, účastnil se aktivně vědeckého semináře Otakara Chlupa, u něhož získal doktorát pedagogických věd v r. 1952.

Po více než dvacetileté učitelské praxi se stal v r. 1954 metodikem matematiky v Krajském pedagogickém ústavu v Praze, kde působil až do svého odchodu do důchodu v r. 1977. Své vzdělání si rozšířil dálkovým studiem na Vysoké škole pedagogické v Praze, kde v r. 1960 úspěšně ukončil obor matematika - deskriptivní geometrie, učitelství pro školy II. cyklu.

V KPÚ v Praze využil svých bohatých zkušeností a svého pedagogického a matematického vzdělání. Vypracoval se na předního člena silné generace krajských metodiků, kteří po mnoho let významně ovlivňovali vyučování matematice u nás. Jeho činnost brzy překročila rámec Prahy a jeho přednášky se těšily velké oblibě v Čechách i na Slovensku.

Rozsáhlá byla i jeho publikační činnost. Kromě zmíněné Sbírký úloh z učiva matematiky základní školy byl spoluautorem učebnice Algebra pro 8. ročník, Sbírký úloh pro 8. ročník a autorem matematické části Matematických a fyzikálních tabulek pro ZŠ.

Kromě své náročné práce metodika matematiky si dr. F. Běloun našel čas i na další odpovědné funkce. Od vzniku matematické olympiády pracoval nejprve v krajském výboru, od 8. ročníku této soutěže pak v ústředním výboru MO. V matematické olympiádě tedy pracoval nepřetržitě 40 let až do roku 1990.

Velmi záslužná byla i jeho práce v Jednotě. Pracoval v komisích Jednoty, pomáhal organizovat pedagogické konference, dlouhá léta byl členem ústředního výboru JČSMF, v letech 1962 až 1966 byl jejím ústředním sekretářem. Za svou činnost v Jednotě získal pedagogické vyznamenání I. stupně, byl jmenován zasloužilým členem a pak i čestným členem. Řadu let pracoval v redakčních radách časopisů Matematika ve škole a Pokroky matematiky, fyziky a astronomie.

Dr. Františka Bělouna jsme měl možnost osobně poznat během několikaleté společné práce v kabinetu matematiky Krajského pedagogického ústavu v Praze, později Pedagogického ústavu hl. m. Prahy. S úctou a láskou vzpomínám na toto období. Byl mým učitelem i přítelem zároveň. V osobě dr. Františka Bělouna ztrácíme nejen vynikajícího a zaníceného pedagoga, ale i vzácného člověka, který byl vždy ochoten pomoci radou i skutkem.

Odešel Miroslav Voráček

Dr. K. Bartuška, dr. J. Šedivý, Praha

20. srpna 1992 navždy odešel pan Miroslav Voráček, bývalý vedoucí kabinetu fyziky KPÚ v Praze, významný pedagogický pracovník. Zemřel po krátké těžké nemoci ve věku nedožitých 80 let. Opustil nás člověk, který celý svůj život věnoval škole, rodině a práci pro společnost, člověk, kterého si učitelé nesmírně vážili.